

ПРОБЛЕМА РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Соломко О.І.

КЗ «ХЗОШ № 175»

У сучасному світі істотно зростає роль фізичної культури як фактора вдосконалення людини. Здоровий спосіб життя, фізична культура й спорт — ключові поняття національної ідеї. Тому нині суспільство підвищує вимоги до якості підготовки майбутнього вчителя фізичної культури.

У той же час, нові демократичні зміни соціально-політичного життя України зумовили новий поштовх у науці, зокрема у розвитку фізичної культури. Орієнтація на нову компетентнісну освітню парадигму, поширення інноваційних процесів у практичній педагогіці зумовлюють підвищення вимог суспільства до професійних якостей фахівців. Саме тому, проблема розвитку педагогічної компетентності та професійної майстерності вчителів є досить актуальною і потребує ретельного вивчення.

Літератури з проблем, пов'язаних з формуванням окремих складових професійної компетентності вчителя фізичної культури досить багато. З доступних джерел найбільший інтерес представляють роботи вчених О.А. Абдулліної, Ю.Н. Кулюткіна, А.О. Лукашенко, В.І. Саюк, А.І. Щербкова та ряда інших. Наявна література в цілому дозволяє аналізувати проблему педагогічної компетентності учителя фізичної культури.

В якості дослідницької задачі обрані проблеми формування ключових компетентностей педагога. Особлива увага приділяється формуванню індивідуальної майстерності, а також авторитета учителя фізичної культури.

Важливість формування базових компетентностей у вчителя фізичної культури пов'язана з особливою потребою суспільства в здоровому, працездатному й фізично розвинутому поколінні. Професійна компетентність передбачає усвідомлення особистістю своїх прагнень до діяльності, потреб та інтересів; бажань і ціннісних орієнтацій; мотивів діяльності, уяви про свою соціальну роль; самооцінку особистих якостей і властивостей — професійних знань, умінь і на-

вичок, професійно-важливих якостей; регулювання свого професійного становлення.

Базовими професійними компетентностями вчителя фізичної культури є: предметно-теоретична, інформаційно-дослідницька, профільна (методична, рухова, здоров'язберігальна), професійне спілкування, соціокультурна, рефлексивна й творча.

Саме тому, професійна компетентність учителя — це інтегративна якість, котра виявляється в здатності до педагогічної діяльності, готовності виконувати різноманітні професійні функції на основі органічного поєднання особистісних і базових професійних якостей, які забезпечують високу результативність фахової діяльності. Її структура складається з професійно-діяльнісного, комунікативного й особистісного компонентів.

Майстерність учителя фізичної культури базується на чотирьох компонентах: педагогічній спрямованості, знаннях, уміннях, професійно важливих якостях, а також на інтегральній характеристиці цих компонентів — авторитетові.

Професійна майстерність вчителя фізичної культури прямо пов'язана з його творчістю, де велику роль відіграють інтуїція, натхнення, талант. Учитель має можливість впливати особистим професійним переконанням, виразити свою педагогічну індивідуальність. Найважливішою умовою зростання професійної майстерності є творча, заснована на безперервному вдосконаленні педагогічна діяльність. Вирішальне значення майстерності має те найближче оточення, в яке потрапляє педагог: мікроклімат колективу, ідеї, якими він живе, його традиції.

Для успішного виконання вчителем своїх основних завдань (навчати, розвивати та виховувати) необхідно, щоб він був авторитетом в очах своїх учнів. Відтак, він повинен володіти основними компонентами педагогічного іміджу: професійним, особистим та соціально-поведінковим. Авторитет учителя формується в процесі його педагогічної діяльності, тому саме авторитет слід вважати вторинним компонентом професійної майстерності педагога.

Завдяки педагогічній майстерності вчитель реалізує свої професійні функції: передає учням соціальний досвід, формує в них соціальні й особисті якості. Адже провідним завданням діяльності учителя фізичної культури є формування в дітей та молоді бережливого ставлення до власного здоров'я, позитивної мотивації та утвердження пріоритетів до здорового способу життя.

Слід зазначити, що посилення мотивації вчителів фізичної культури до власного професійного зростання та самовдосконалення є педагогічною умовою, яка являє собою усвідомлений, цілеспрямований процес власного саморозвитку і самоосвіти педагога. Виділення цієї умови зумовлено тим, що розуміння вчителем необхідності у власному професійному розвитку та самовдосконаленні є одним з найважливіших чинників підвищення рівня професійної компетентності.

Таким чином, досягнення високого рівня професійної компетентності стає можливим завдяки реалізації випереджувальної спрямованості навчання і запровадженню педагогічних умов розвитку професійної компетентності вчителів фізичної культури.

Розв'язання означеної проблеми супроводжується суперечливими процесами, тому представляється доцільним визначити пріоритетні напрями розвитку професійної підготовки в таких напрямках: упровадження новітніх педагогічних технологій у вищій школі, оновлення змісту неперервної освіти, забезпечення якості й інтенсифікації навчального процесу у вищій школі, компетентнісне спрямування та інноваційний розвиток освіти у європейському вимірі.